

ArkDes
Box 16410
103 27 Stockholm
Sweden

+46 8 520 235 00
arkdes.se

Diarienummer: AM2025-23

Datum 2025-04-24

→ ArkDes remissvar – Boverkets rapport Uppdrag att främja en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn 2024:26 - Dnr LI2024/02351

Regeringskansliet

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

E-post: li.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia e-post: li.bb@regeringskansliet.se

Dnr: LI2024/02351

Yttrande över remiss av Boverkets rapport Uppdrag att främja en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn 2024:26

Stockholm den 2025-04-24

Karin Nilsson

Tillförordnad överintendent, ArkDes

Beredning

Stina Westlin

Strategisk utredare, ArkDes

ArkDes
Box 16410
103 27 Stockholm
Sweden

+46 8 520 235 00
arkdes.se

Diarienummer: AM2025-23

Datum 2025-04-24

→ ArkDes remissvar – Boverkets rapport Uppdrag att främja en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn 2024:26 - Dnr LI2024/02351

Yttrande över remiss av Boverkets rapport Uppdrag att främja en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn 2024:26

Statens centrum för arkitektur och design, ArkDes, har beretts möjlighet att lämna synpunkter på remiss av Boverkets rapport "Uppdrag att främja en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn 2024:26".

ArkDes yttrar sig över remissförslaget utifrån ansvarsområdet att verka för att det mål som riksdagen har fastställt för arkitektur, formgivning och design uppnås (*Politik för gestaltad livsmiljö*, Prop. 2017/18:110). ArkDes anser att remissförslaget berör frågor kopplade till politikområdet *Gestaltad livsmiljö*, och det nationella målet för arkitektur, formgivning och design.

Sammanfattning av ärendet

Boverket fick 2022 i uppdrag av regeringen att utveckla arbetet med omställningen till en cirkulär ekonomi inom byggsektorn. Rapporten "Uppdrag att främja en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn" är Boverkets slutrapportering av uppdraget. I slutrapporten redovisas de slutsatser som dragits i utredningen samt de förslag och övriga åtgärder som Boverket föreslår.

ArkDes ställningstagande

ArkDes tillstyrker remissförslaget med vissa reservationer.

ArkDes
Box 16410
103 27 Stockholm
Sweden

+46 8 520 235 00
arkdes.se

Diarienummer: AM2025-23

Datum 2025-04-24

→ ArkDes remissvar – Boverkets rapport Uppdrag att främja en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn 2024:26 - Dnr LI2024/02351

ArkDes synpunkter

Att riva och bygga nytt har dominerat bygg- och fastighetssektorn de senaste decennierna, vilket resulterat i stor materialåtgång och betydande koldioxidutsläpp. För att minska klimatpåverkan och uttaget av naturresurser måste bygg- och fastighetssektorn ställa om. ArkDes vill i detta sammanhang understryka vikten av att samtliga aktörer i detta omställningsarbete verkar för att det nationella målet för arkitektur, formgivning och design uppnås, och att de värden som lyfts inom Politik för gestaltad livsmiljö beaktas, bevaras och utvecklas medvetet i berörda processer. Politik för gestaltad livsmiljö och det nationella målet är ett betydelsefullt perspektiv i sammanhanget och borde omnämnas i utredningen.

Det nationella målet för arkitektur, formgivning och design betonar särskilt betydelsen av att bygga de gemensamma livsmiljöerna med hållbarhet och kvalitet, och detta utan att underställas kortsiktiga ekonomiska överväganden. Likaså lyfts att estetiska, konstnärliga och kulturhistoriska värden ska tas till vara och utvecklas. ArkDes stödjer därför utredningens övergripande syfte att främja en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn som vill minska uttaget av naturresurser och klimatpåverkan exempelvis genom att befintliga byggnader används och förvaltas så länge som möjligt, samt att redan brukat byggmaterial, resurser, kvaliteter och värden tas tillvara vid såväl om- som till- och nybyggnation. ArkDes stödjer även utredningens syfte att bidra till att nya affärsmodeller utvecklas för att bättre kunna ta tillvara resurser i ekonomin.

I utredningen anges ett antal centrala aktörsgrupper inom bygg- och fastighetssektorn som samtliga har en roll att främja cirkulär ekonomi. De aktörer som omnämns är byggherrar, fastighetsägare, materialtillverkare, leverantörer, kommuner och andra offentliga beställare, hyresmarknadens parter samt banker och kreditgivare. En beskrivning av arkitektens och formgivarens avgörande roll och kunskap i omställningen till en cirkulär ekonomi inom bygg- och fastighetssektorn saknas i utredningen. På sidan 63 i rapporten nämns under rubriken ”Kompetens och utbildning” att gemensamma kurser mellan ingenjörer, arkitekter och antikvarier behöver vidareutvecklas. På sidan 64 konstateras att insatser behövs på bland annat arkitektutbildningarna för att skapa en fördjupad förståelse för potentialen i befintlig bebyggelse.

ArkDes
Box 16410
103 27 Stockholm
Sweden

+46 8 520 235 00
arkdes.se

Diarienummer: AM2025-23

Datum 2025-04-24

→ ArkDes remissvar – Boverkets rapport Uppdrag att främja en cirkulär ekonomi i bygg- och fastighetssektorn 2024:26 - Dnr LI2024/02351

Arkitektens och formgivarens stora kunskaper och centrala roll i framtagandet av framtidens gestaltade livsmiljöer, bygglösningar, material och produkter, utgör en viktig del i ett tvärsektoriellt långsiktigt hållbart cirkulärt omställningsarbete. De kunskaper som arkitekten och formgivaren besitter är även centrala för att i det cirkulära omställningsarbetet värna de värden och kvaliteter som är centrala inom Politik för gestaltad livsmiljö. Dessa frågor tangeras på ett övergripande plan i utredningen (sidan 53ff och sidan 64ff), men arkitekten och formgivaren – som innehar kunskapen, kompetensen, gestaltungsformågan, hantverksskunnandet, kreativiteten med mera – omnämns inte.

ArkDes anser att utredningen borde kompletteras med en mer nyanserad beskrivning av arkitektens och formgivarens, men även antikvariens, centrala roller och yrkesskickligheter samt de viktiga insatser som dessa professioner kan bidra med inom bygg- och fastighetssektorn för att främja en cirkulär ekonomi samt en långsiktigt robust och hållbar samhällsutveckling.

ArkDes har inga övriga synpunkter på remissen utöver ovan angivna inspel.